

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

-

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

LAUSUNTO

Asia: Alueidenkäyttölain kokonaisuudistus / luonnos hallituksen esitykseksi

Lausunnonantaja: Saksalais-Suomalainen Kauppakamari (AHK Finland)

Päivämäärä: 26.6.2025

Saksalais-Suomalainen Kauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta uudeksi alueidenkäyttölaiksi. Yhdistyksemme on yli 650 suomalaista ja saksalaista yritystä ja yli 205.000 työpaikkaa edustava organisaatio. Tehtävämme on edistää kahdenvälisiä investointeja ja vientiä, ja toimimme aktiivisesti vihreän siirtymän mahdollistajana erityisesti uusiutuvan energian ja vetytalouden kehittämisessä. Tätä työtä teemme yhdessä jäsentemme kanssa, joista monet investoivat parhaillaan Suomeen – tai suunnittelevat sitä.

Lausumme alueidenkäyttölain luonnoksesta huolestuneina, erityisesti tuulivoimaan kohdistuvasta uudesta etäisyysäännöstä. Lakiluonnoksessa esitetään vähimmäisetäisyyttä tuulivoimalan ja asutuksen välille niin, että tuulivoimala on sijoitettava vähintään kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle asutuksesta. Tämä tarkoittaa käytännössä noin 2-3 kilometrin etäisyyttä. Tämä rajoitus vaarantaisi suuren osan suunnitteilla olevista tuulivoimahankkeista ja heikentäisi investointiympäristön ennakoitavuutta Suomessa.

Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin näkökulmasta esitetty sääntely on merkittävä riski vihreälle siirtymälle ja kansainvälisille investoinneille. Suomi on viime vuosina rakentanut mainetta vakaana, investointiystävällisenä ja ilmastotavoitteisiin sitoutuneena valtiona – muun muassa sähkön edullisuus, runsas uusiutuva kapasiteetti ja selkeä sääntely ovat houkuttelleet uusia hankkeita. Nyt esitetty muutos uhkaa tätä perustaa.

Erityisen kriittistä on, että suuri osa Suomen vetytalouden investoinneista – myös Saksasta käsin suunnitelluista – nojaa maatuulivoiman tuotantopotentiaaliin. Suomessa oli 1/2025 suunnittelussa 280 maatuulivoimahanketta (47 300 MW), joilla ei ole vielä aloitettu kaavoitusta tai kaavoitus on kesken siten, että se voidaan vielä kunnan poliittisella päätöksellä keskeyttää. Laskelmien mukaan kahdeksankertainen etäisyysraja voi vähentää uusien tuulivoimahankkeiden määrää jopa 64–83 %, mikä tarkoittaisi 90–120 TWh sähköntuotantokapasiteetin menettämistä, puhumattakaan investointipotentiaalina 42–55 mrd. €. Tämä on täysin ristiriidassa Suomen tavoitteiden kanssa sähköntuotannon kaksinkertaistamisesta ja hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä.

Lisäksi alueidenkäyttölain luonnoksesta puuttuu kattava vaikutusten arviointi. Näin mittava muutos tulisi perustaa huolellisesti punnittuihin skenaarioihin, joissa huomioidaan paitsi asutuksen suoja myös sähkömarkkinoiden ja teollisuuden tarpeet.

Pidämme tärkeänä, että lakiesityksen eteneminen ei vaaranna vihreän siirtymän edellytyksiä. Esitämme, että tuulivoiman etäisyyssääntelyä tarkastellaan uudelleen ja siirretään tarvittaessa asetustasolle, jolloin se olisi helpommin päivitettävissä tulevien vaikutusarvioiden perusteella.

Suomella on kaikki edellytykset olla vetytalouden ja vihreän teollisuuden kärkimaa. On tärkeää, ettei nyt tehtävillä lainsäädäntömuutoksilla suljeta pois mahdollisuutta, jonka rakentamiseen olemme yhdessä yrityskentän kanssa jo pitkään panostaneet. Yrityskentältä saamamme palautteen pohjalta voin todeta, että esityksen lause "Tuulivoiman ja asutuksen välisen vähimmäisetäisyyssääntelyn ei arvioida vaikuttavan merkittävästi Suomen kilpailukykyyn tuulivoimainvestoinneista, kun huomioidaan maakuntakaavoituksen tuulivoimapotentiaali." on täysin riistiriidassa näiden yritysten näkemyksen kanssa, jotka juuri näitä tuulivoimainvestointeja tuottaa. Esitys päinvastoin merkittävästi heikentää Suomen kilpailukykyä tuulivoimainvestoinneissa.

Jan Feller

Toimitusjohtaja

Saksalais-Suomalainen Kauppakamari

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Feller Jan
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari